קטו: כל הבשר פרק שמיני חולין

בשני מינין. פי' נקונטרס מותרין באכילה כחולין ואסורין בגיזה ועבודה בקדשים ואין נראה דלא שייך משום הכי דמקרי שני מינים אלא נראה משום דאיתקש לגבי ואיל תשיב להו כשני מינין כדאמר פ' אלו הן הלוקין (מכות דף כב.) אמר רבי יצחק המרגיע שור פסולי המוקדשין לוקה ור' אושעיא נמי קאמר המנהיג שור פסולי המוקדשין לוקה גוף אחד הוא ועשאו הכתוב ב' גופים פירוש שעשאו הכתוב כגבי ואיל ובהכי מייתי ר"ת הא דאמר בפ' כל פסולי המוקדשין (בכורות נב.) אלא גבי ואיל כתיבי חד לגדרבי יצחק ורבי אושעיא ופי' שם נקונטרס דלא אתפרש היכא: **ונאמר** להלן **לא** יהיה קדש. ומי לאו קרא דלא מאכלנו ה"א דהנאת הגוף בלא אכילה אסר הכתוב: **ומה** ערלה. ליכא למפרך מה לערלה שכן צריך מאתים לבטלה דמדרבנן הוא דצריך מאתים: **מה** לחמץ בפסח שכן ברית. וכדא גופיה לא שייך למילף שאין עונשין מן הדין: **כלאי** הכרם יוכיחו. מכלאי הכרם גרידא הוה מצי למילף כמה מצינו אלא ניחא ליה למעבד תחלת הדין בק"ו ומאין להקשות מה לערלה וחמץ וכלאי הכרם שכן בשריפה כדתנן בתמורה (דף לג:) א) דהיא גופה מילף ועוד דהייט דוקא לרבי יהודה דאמר) אין ביעור ממץ אלא שריפה אבל לרבנן לא הוי ממץ בשריפה הקשה ה"ר יעקב מאורליינ"ש מה לכולהו שכן לא הותרו מכללו תאמר בנשר בחלב שהותר מכללו אבל בהמה טמאה וחלב בהמה טמאה וטובא דאמר לעיל וי"ל דאין זה קרוי הותר מכללו דדוקא חלב דכתיב (ויקרא ג) כל חלב דמשמע אפילו דמיה והדר שרא דמיה זה משיב הותר מכללו אבל בנשר בחלב לא כתיב כל: **חורש** בשור וחמור כו'. אבל השתא עבדינן ק"ו דכשם שאסור באכילה אסור בהנאה:

וליפרוך מה לכולהו שכן גדולי קרקע. ותע"ג דמכלאי הכרם איכא למילף כמה מצינו ולא פרכינן כל דהו מ"מ אתא דיליף בק"ו משלשתן פריך:

חדא

ולידדר דינא וליתי במה הצד אמר רב אשי משום דאיכא למימר נבלה תוכיח שאסורה באכילה ומותרת בהנאה אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דריש לקיש כל מה הצד מגופו פרכינן מעלמא לא פרכינן אי הכי תיתי במה הצד משום דאיכא למיפרך להצד השוה שבהן שכן גדולי קרקע אי הכי השתא נמי איכא למיפרך מה לכלאי הכרם שכן גדולי קרקע א"ל רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל כל מה הצד פרכינן כל דהו לא אם אמרת (חדא מחדא) קל וחומר פרכינן כל דהו לא פרכינן וליפרוך לכולהו מה לכולהו שכן גדולי קרקע אלא אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל

חדא

פרכינן אם יש להשיב כשניהם מה להצד השוה שבשניהם שכן כך וכך יש בהם תאמר בזה שלא הושווה להן במדה זו (היא) פרכינן אבל מעלמא כגון פלוני יוכיח לא פרכינן: **שכן גדולי קרקע.** תע"ג דאין חומר להיות נאסרין בכך אפ"ה אמרינן: **כל מה אלא פרכינן כל דהו.** כל דבר הלמד בהצד השוה יש להשיב שוה דבר שהמלמדין שוין בו והלמד אינו שוה להן בו אפילו שאינו לא קל ולא חמור פרכינן ליה: **לא אם אמרת כו'.** אי הוה הדר דינא ואתי במה הצד פרכינן כל דהו אבל השתא דאתי מכללאים ואתה בא להשיב לא אם אמרת בכללאים שכן גדולי קרקע אין זו תשובה דקולא וחומרא פרכינן אם אנו צריכין ללמוד קולא יש לך להשיב לא אם אמרת בזה שכן יש בו צד קל אחר ואם אנו לומדים חומר צריך אתה להשיב לא אם אמרת בזה שכן יש בו צד חמור כגון הני דאמרינן לעיל מה לערלה שכן לא היתה לה שעת הכושר וכגון חמץ בפסח שהשבנו לא אם אמרת בחמץ בפסח שכן כרת אבל כל דהו כי האי שכן גדולי קרקע לאו פירכא היא: **וליפרוך לכולהו כו'.** דכיון דלאו חדא אלא חד מחדא היא אלא חד מתלת כמה הצד דמי הלכך ליפרוך כולהו ותע"ג דלאו קולא וחומרא היא דקא ס"ד דמי אמרינן בלא אם אמרת דלא פרכינן ביה כל דהו ה"מ היכא דאתיא חדא ממחדא כגון ברים מלתא דבעי לאתויי מערלה לחודה אבל חדא מתרתי או מתלת כמה הצד דמיא ואף על גב דלא אמרינן וחזר הדין פרכינן לכולהו פירכא כל דהו:

חדא

כעורה זו ששנה רבי. כלומר וכי מכוערת היא בעיניך משנה זו ששנה רבי ולמדה לבשר בחלב ממקרא הזה: **לא תאכלנו.** דכתיב ברא"ה אינכי גבי פסולי המוקדשין שנפדו רק הדם לא תאכלנו על האדן תשפכנו כמים) והדר כתיב לא תאכלנו למען ייטב לך וגו') לדם לא מיצטריך דהא כתיבי קראי טובא ומוקי ליה לבשר בחלב: **דבר הלמד מענינו.** דבר קטום שאין מפורש בו במה מדבר הוי לומדו מן הענין פרשה שנכתב בה במה הענין מיירי: **בשני מינין.** פסולי המוקדשין שנפדו שני מינין הן מותרין באכילה כחולין ואסורין בגיזה ועבודה בקדשים כדאמר בבכורות (דף טו.) מזבחו) ולא גיזה בשר ולא חלב: **אכל בהנאה לא קמ"ל.** מהאי קרא דכתיבא אזהרה לדידיה גבי פסח מה פסח מבושל אסור באכילה ובהנאה דכל קדשים שאינם לאוים לאכילה מעובר לוכתן ולאלו לבית השריפה אף זה אסור בהנאה: **כי עם קדוש אתה.** לא תבשל גדי: **מה להלן בהנאה.** [בעילה] הנאה היא: **לא תאכלו כל נבלה.** בקיפיה דקרא כתיב בשר בחלב: **לא תבשלנה.** בחלבו וחמכרנה אלמא אסורה בהנאה: **שנעבדה בו עבירה.** בגיטין: **לא היתה לו שעת הכושר.** פרי העולה באיסור גדל אבל בשר בחלב היתה לו שעת הכושר קודם שניתן בשר בחלב: **כלאי הכרם יוכיחו.** לקמן פריך ל"ל כלאי הכרם נימא עולה תוכיח וחזר הדין ועוד פריך נימא מה לכלאי הכרם שכן לא היתה [להן] שעת הכושר: **למה לי גו"ש.** לאיסור אכילה כי היכי דיליף לאיסור הנאה מעולה נילף נמי לאיסור אכילה: **משום דאיכא למימר חורש בשור וחמור יוכיח.** שנעבדה בו עבירה ומותר באכילה אבל השתא דקיימא לן אכילה מג"ש יליפינן הנאה בק"ו וליכא למימר חורש בשור וחמור יוכיח דמה לחורש בשור וחמור דמותר באכילה תאמר בנשר בחלב שאסור באכילה: **למה ליה למימר.** לעיל כלאים יוכיח דמיצטריך ליה לאהדורי אכלאים דהוה ליה למד חדא מתלת בשר בחלב מעולה וחמץ וכלאים לימא עולה תוכיח ותיתי חדא מתרתי שפיר: **וליהדר דינא.** וכשיחזור הדין מה לערלה שכן לא היתה לה שעת הכושר חמץ יוכיח מה לחמץ שכן כרת עולה תוכיח וגמרינן ומייתינן לה במה הלד כגון לא רלי חמץ ערלה כרלי חמץ ולא רלי חמץ כרלי ערלה הלד השוה שבהן שאסורין באכילה ואסורין בהנאה אף אני אביא בשר בחלב אינה אסורה באכילה אלא בגיזה ועבודה בקדשים ואינה אסורה בהנאה: **הכי אמרינן משמיה דר"ל.** האי נבלה תוכיח אינה תשובה דכל הנאה במה הלד מגופיה פרכינן אם יש להשיב כשניהם מה להצד השוה שבשניהם שכן כך וכך יש בהם תאמר בזה שלא הושווה להן במדה זו (היא) פרכינן אבל מעלמא כגון פלוני יוכיח לא פרכינן: **שכן גדולי קרקע.** תע"ג דאין חומר להיות נאסרין בכך אפ"ה אמרינן: **כל מה אלא פרכינן כל דהו.** כל דבר הלמד בהצד השוה יש להשיב שוה דבר שהמלמדין שוין בו והלמד אינו שוה להן בו אפילו שאינו לא קל ולא חמור פרכינן ליה: **לא אם אמרת כו'.** אי הוה הדר דינא ואתי במה הצד פרכינן כל דהו אבל השתא דאתי מכללאים ואתה בא להשיב לא אם אמרת בכללאים שכן גדולי קרקע אין זו תשובה דקולא וחומרא פרכינן אם אנו צריכין ללמוד קולא יש לך להשיב לא אם אמרת בזה שכן יש בו צד קל אחר ואם אנו לומדים חומר צריך אתה להשיב לא אם אמרת בזה שכן יש בו צד חמור כגון הני דאמרינן לעיל מה לערלה שכן לא היתה לה שעת הכושר וכגון חמץ בפסח שהשבנו לא אם אמרת בחמץ בפסח שכן כרת אבל כל דהו כי האי שכן גדולי קרקע לאו פירכא היא: **וליפרוך לכולהו כו'.** דכיון דלאו חדא אלא חד מחדא היא אלא חד מתלת כמה הצד דמי הלכך ליפרוך כולהו ותע"ג דלאו קולא וחומרא היא דקא ס"ד דמי אמרינן בלא אם אמרת דלא פרכינן ביה כל דהו ה"מ היכא דאתיא חדא ממחדא כגון ברים מלתא דבעי לאתויי מערלה לחודה אבל חדא מתרתי או מתלת כמה הצד דמיא ואף על גב דלא אמרינן וחזר הדין פרכינן לכולהו פירכא כל דהו:

חדא

עין משפט נר מצוה

קי"א א מיי' פ"ט מהל' מאכלות אסורות הלכה ח טור ש"ע יו"ד סי' מז סעיף ח:

רבינו גרשום

כעורה זו ששנה ר' לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמי' לא תאכלנו למען ייטב לך ואמר ר' למה כתב שני פעמים לא תאכלנו אח' לא תאכלנו מדבר בבשר בחלב: במה הכתוב מדבר בשני מינין. כלומר כתיב לא תאכל הנפש עם הבשר אלו שני מינין בשר ודם וזהו אבר כן הוי אף כאן בשני מינין בבשר בחלב אבל בהנאה אימא לא קמ"ל: כל מקום שנאמר לא תאכל לא יאכל לא תאכלו אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה: לא יהיה קדש מבני ישראל מה להלן הנאה כלומר הנאה דחשמיש המטה אף כאן הנאה דאפי' בהנאה אסור: אמרה תורה כשתמכרנה לא תבשלנה וחמכרנה כלום ' כתיב לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך וגו' לא תבשל גדי בחלב אמו כלומר כשתמכרנה לא תבשלנה בחלב והמכרנה דאם תבשלנה בחלב לא תוכל למוכרה דאסורה בהנאה: מה להלן הנאה כלומר דערה אסורה באכילה. מה לערלה שלא היתה לה שעת הכושר כו' כלומר תאמר בבשר בחלב שהיתה לה שעת הכושר דאפילו משנתן הבשר בחלב לא נאסר כצונן דיכול להדיחו אבל לאחר שנתבשל אסור: למה לי למימר כלאי הכרם יוכיח כשאמר מה לחמץ בפסח שכן עונש כרת נימא ערלה תוכיח שאין עונש כרת ואסורה בין באכילה ובין בהנאה ואי פריך מה לערלה שכן לא היתה שעת הכושר נימא חמץ בפסח יוכיח ונימא חזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שאסורין בין באכילה ובין בהנאה אף אני אביא בשר בחלב שהוא אסור ואסור בין באכילה ובין בהנאה: א"ל רב מרדכי לרב אשי כל מן הצד כו' כלומר משום פריכא זו שאתה אומר משום דאיכא למימר נבלה תוכיח לא הוה למישבק למהדר דינא וליתי מן הצד דלא מצית למיפרך נבלה תוכיח דהכי אמרינן משמא דריש לקיש כל מן הצד מגופיה פרכינן כלומר כל וחזר הדין כו' והצד השוה שבהן כו' אי מצינן למיפרך מה להצד השוה שבהן מגופיה דדינא פרכינן אבל אי לא מצינן למיפרך לא פרכינן פריכא אחריתי למיכך לא פרכינן נבילה תוכיח שהיא אסורה באכילה: אי הכי תיתי מן הצד. כלומר כיון דאמרת דלא יכלינן למיפרך נבילה תוכיח תיתי מן הצד דערלה וחמץ דבשר בחלב והא אסור בהנאה: אי הכי (כיון) [השתא נמי] דאמרת כלאי הכרם יוכיח איכא למיפרך שכן גדולי קרקע. א"ל רב מרדכי לרב אשי כל כמה הצד פרכינן כל דהוא כלומר אי הוה אתי בשר בחלב כמה הצד מערלה ומחמץ מצינו למיפרך מה להצד השוה שבה: שכן גדולי קרקע השתא דלא אתי כמה הצד לא מצינן למפרך. בלא אם אמרת קולא וחומרא פרכינן כו' כלומר כגון הכא דבעינן לאפוקי בשר בחלב מערלה ואמרינן מה לערלה שלא היתה לו שעת הכושר תאמר בבשר בחלב שהיתה לו שעת הכושר. חמץ בפסח יוכיח לא אם אמרת חמץ בפסח שכן ענוש כרת תאמר בבשר בחלב שאין ענוש כרת קולא וחומרא פרכינן

מסורת הש"ס

ו) [קדושין ט: לקמן קח.]. **ב)** [נהדרין פו. לקמן קח. כריתות ד.]. **ג)** קדושין מ:. **ד)** פסחים כד:. **ה)** רש"ל מ"ז. **ו)** [דברים יב]. **ז)** [פסחים דף כח.].

תורה אור השלם

1. לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכר לנכרי כי עם קדוש אתה ליי אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו:
דברים יד כא
2. לא תהיה קדשה מבנות ישראל ולא יהיה קדש מבני ישראל:
דברים כג יח
3. ראשית בכורי אדמתך תביא בית יי אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו:
שמות כג יט
4. ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אתו:
שמות כב ל

גליון הש"ס

גמ' יפה ערלה שלא וכו'. עיין בב"מ דף נג ע"א תוס' ד"ה ושלה: רש"י ד"ה משום דאיכא לטיפר וכו' דבה לחורש. עי' מה נה ע"ב תוס' ד"ה כי: תוס' ד"ה כלאי וכו' ואין להקשות מה לערלה. עי' מוסר דף לה ע"א תוס' ד"ה לפי:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה כלאי וכו' דהיא נופה גילף. נ"ב עש"ו מהריט"ל חלק ג' סי' י"ב:

מוסף רש"י

כעורה זו ששנה רבי. כמתמיה, וכי מאיזה מקום נלמד עניין שאתה מחיר ללמדה ממקום אחר (קדושין פ:). צא ולמד מי"ג מדות. זו היא אחת מהן שיהא הדבר מענייני למד (סנהדרין פו.). **דבר הלמד מענינו.** מקרא שכתוב סתם ואין אנו יודעין במה מדבר, הוי לומדו מענינו (לקמן קח.) אם לא אתה יודע במה הכתוב מדבר לא תלמד מפרשה שכתוב בה ולפי הפרשה הוא נכתב אצלה (סנהדרין פו.). **מנין לבשר בחלב שאסור.** באכילה (פסחים כד.). **ערלה שלא נעבדה בה עבירה.** שנטיעותה (שם). **בשר בחלב שנעבדה בו עבירה.** כשבישלו וענבר עליו על לאו לא תבשל (שם). **מה לערלה שכן לא היתה לה שעת הכושר.** שהפרי זה חנוט באיסור ונענש באיסור, תאמר בנשר בחלב שיש לו שעת הכושר קודם שניתן בחלב (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com